

Klagenemnda for miljøinformasjon

Nemndsvedtak i sak nr. 2009/05

Klager: Stopp trusselen mot allemannsretten!
v/ Dag R. Pettersen
Bjørnholt
1796 KORNSJØ

Innklaget: Glåmdal Tre AS
v/Mads Jensen
Lerkevegen 58
2209 KONGSVINGER

Saken gjelder:

Interessegruppa Stopp trusselen mot allemannsretten ved Dag Pettersen klaget i en tidligere sak Glåmdal Tre AS inn for nemnda, se sak 2009/02. Klagen gjeldt blant annet krav om å få kunnskap om antall livsløpstrær som var satt igjen etter en hogst. I forbindelse med behandlingen av saken opplyste Glåmdal Tre AS at det ble avmerket 30 livsløpstrær på miljørapportskjemaet etter hogsten, men at det reelle antallet livsløpstrær som ble satt igjen etter hogsten var langt høyere:

På den driften på 1800 m3, har hogstmaskinfører satt 30 livsløpstrær på miljørapporten. Dette er utvalgte livsløpstrær som han har merket av på kartet, men i hogsten er det langt flere livsløpstrær som står mot myrer, vann, bekker og gamle hogstflater. Totalt utgjør livsløpstrær flere hundre.

Nærværende sak gjelder krav fra Interessegruppa om å få informasjon om disse andre livsløpstrærne, ut over de 30 som var satt på skjemaet.

Saksbehandlingen:

Interessegruppa Stopp trusselen mot allemannsretten klagde i brev av 18.08.09 Glåmdal Tre AS inn for nemnda. Av klagen fremgår følgende:

Vi har henvendt oss til Glåmdal Tre AS med spørsmål om å få dokumentert hvor, i følge daglig leder i Glåmdal Tre AS, "flere hundre livsløpstrær" befinner seg etter en hogst.

Nemndas sekretær oppfattet kravet som uklart og tok kontakt med Interessegruppa for å få klargjort kravet. I e-post til nemnda 19.09.09 konkretiserte Pettersen kravet slik:

Vi etterspør dokumentasjon fra Glåmdal Tre a/s i form av en skogbruksplan, et miljørapportskjema eller lignende, som beviser at det etter den aktuelle hogsten, der

det ble tatt ut 1800 m3 tømmer, gjenstår flere hundre livsløpstrær, slik de viser til. Dokumentasjonen skal inneholde et kart som på en tydelig måte viser hvor disse trærne befinner seg, slik at det er mulig å identifisere dem ute i terrenget.

Nemnda sendte klagen og det konkretiserte kravet gjengitt ovenfor til Glåmdal Tre AS den 21.09.09, med tre ukers svarfrist. Tilsvaret fra Glåmdal Tre AS er datert 09.10.09, men kom ikke til nemnda før 22.10.09 på grunn av en feil ved adressen.

Glåmdal Tre AS fikk frist for ytterligere innlegg, blant annet på bakgrunn av ovennevnte e-post fra Interessegruppa, men har ikke kommet med flere kommentarer.

Saken ble behandlet av Klagenemnda for miljøinformasjon i møte 7. desember 2009. Blant annet på grunn av sykdom har vedtaket dessverre ikke vært klart for utsendelse tidligere.

Anførsler fra Stopp trusselen mot allemannsretten:

Stopp trusselen mot allemannsretten viser til at Glåmdal Tre AS i forrige sak for nemnda uttalte i tilsvaret at det var satt igjen flere hundre livsløpstrær etter hogsten, jf sitatet ovenfor. Interessegruppa anfører at de har krav på å få informasjon om hvor disse ”flere hundre” livsløpstrærne befinner seg. Det følger av Levende Skog at livsløpstrær skal kunne identifiseres. Det er ikke gjort her. Det er ikke tilstrekkelig å vise til at det er nok livsløpstrær igjen etter en hogst, disse må dokumenteres. Noe annet ville umuliggjøre kontroll med bransjen.

Anførsler fra Glåmdal Tre AS:

Glåmdal Tre AS har svart at de anser det slik at de ikke har svarplikt, men har ikke begrunnet dette nærmere. De skriver i tilsvaret:

Glåmdal Tre legger stor vekt på å opptre korrekt og i samsvar med plikter som følger av Miljøinformasjonsloven, når det rettes miljørelaterte spørsmål til selskapet. Vi leser imidlertid ikke denne siste henvendelsen fra Dag R. Pettersen som et spørsmål som omfattes av svarplikt/informasjonsplikt i henhold til Miljøinformasjonsloven. Det har vært vår fortolkning at henvendelsen fra Dag R. Pettersen denne gang bærer preg av å være et krav til en korrigerende handling, han mener skal utføres av Glåmdal Tre vedrørende en konkret tømmerdrift.

Videre har Glåmdal Tre AS vist til de regler og rutiner bedriften er bundet av etter standarden Levende Skog og miljøsertifiseringskrav.

Nemndas vurdering:

Det første spørsmålet nemnda må ta stilling til er om informasjon om plassering av livsløpstrær etter hogst er å anse som miljøinformasjon. Det følger av loven at informasjon om faktiske forhold ved miljøet skal anses som miljøinformasjon, jf miljøinformasjonsloven (mil.) § 2 annet ledd a. Nemnda finner det på denne bakgrunn klart at dokumentasjon på livsløpstrær er en type informasjon som faller inn under mil. § 2.

Det neste spørsmålet er om Glåmdal Tre AS plikter å ha kunnskap om hvor livsløpstrærne står. Avgjørende for dette spørsmålet er om det gjelder informasjon om forhold som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet, jf mil § 9.

I forarbeidene til miljøinformasjonsloven er det uttalt at det ved vurderingen av kunnskapsplikten på skogbrukets område "vil være relevant å ta utgangspunkt i de forhold som er beskrevet i Levende Skogs standarder for et bærekraftig norsk skogbruk", jf Ot. prp nr 116 (2001-2002) s 156. Nemnda vil derfor først se nærmere på hvilke plikter som hviler på skogeiere etter bransjestandarden Levende Skog. Glåmdal Tre AS har selv opplyst at virksomheten er bundet av skogbransjens regelverk, herunder standarden Levende Skog, og nemnda legger til grunn at partene er enige om at standarden gjelder.

Det følger av Levende Skog punkt 8 at:

Ved hogst skal det settes igjen gjennomsnittlig 10 stormsterke trær pr. hektar som livsløpstrær, gjerne i grupper. Livsløpstrærne velges primært blant de eldste trærne i bestandet. (...) Kravet om 10 livsløpstrær pr. hektar gjelder som gjennomsnitt for et definert driftsområde, som kan bestå av flere bestand.

Skogeier skal altså la det stå igjen i gjennomsnitt 10 livsløpstrær per hektar hogstmark.

Det følger videre av Levende Skog punkt 12 om kantsoner at:

Der det er naturlig grunnlag for det, skal en ved hogst og skogbehandling bevare eller utvikle en flersjiktet kantsoner langs myrer, vann og vassdrag og mot kulturlandskap.

I den grad det var kantsoner i den aktuelle hogsten på 1800m³, legger nemnda til grunn at Glåmdal Tre AS plikter å la det stå igjen trær i kantsonene i tråd med bestemmelsene i Levende Skog-standardene, det vil si der det var gamle trær og naturlig grunnlag for å bevare en kantsoner.

Levende Skog-standardene har videre regler om identifisering av gjenværende trær i punkt 8:

Livsløpstrær tilhørende gjennomført hogst skal kunne identifiseres, også når livsløpstrærne er plassert utenfor driftsområdet der det er del av et driftsområde som hogges over noen år.

Levende Skog-standardene er taus om hvordan slik identifisering skal skje. Rådet for Levende Skog, som gir uttalelser om hvordan standardene skal forstås og praktiseres, har imidlertid i protokoll fra møte 03.03.09 skrevet at livsløpstrær skal avmerkes på kart der det ikke er opplagt hvor trærne står:

Livsløpstrær skal alltid kunne identifiseres. I tilfeller der livsløpstrærne er plassert på steder der de ikke fremtrer som "opplagte", særlig i større driftsområder, må de alltid avmerkes på kart og denne informasjonen oppbevares slik at det er tilgjengelig ved neste avvirking i området. Et vesentlig poeng er at livsløpstrærne skal stå til de faller ned, og så bli liggende, og ikke avvirkes i senere drifter.

Det følger altså av Levende Skog-standardene at skogeier har plikt til å sette igjen 10 livsløpstrær per hektar hogd skog, samt at det skal beholdes en flersjiktet kantsoner langs

myrer, vann og vassdrag og mot kulturlandskap der det er grunnlag for dette. For å kunne overholde disse kravene, må skogeier ha kunnskap om gjenværende livsløpstrær. Dette taler for at informasjon om livsløpstrær som skogeier er forpliktet til å sette igjen etter Levende Skog-standarden, også er informasjon som skogeier plikter å ha etter miljøinformasjonsloven.

Lovens formål taler også for en slik fortolkning. For å kunne føre tilsyn med at hogst er utført i samsvar med Levende Skog-standarden, er publikum avhengig av at skogeier har informasjon om hvor det er satt igjen livsløpstrær som skogeier er pliktig til å la stå etter standarden. Slik blir det etterprøvbart at hogsten er forsvarlig. Gamle trær er viktige for å ta vare på artsmangfoldet i skogen, og hvorvidt skogeier lar det stå igjen livsløpstrær etter en flatehogst må derfor anses å ha en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

Nemnda har etter dette kommet til at skogeier har plikt etter miljøinformasjonsloven til å ha kunnskap om de trærne som skogeier har plikt til å la stå etter Levende Skog, jf mil. § 9. Interessegruppa har da krav på å få informasjonen utlevert, jf mil. § 16. Nemnda pålegger ikke en konkret utleveringsform, men viser til at det er opp til Glåmdal Tre AS hvordan informasjonen skal gis, så lenge den er grei og forståelig, jf mil. § 18 første ledd. Det innebærer at det – for kantsonenes del – vil kunne være tilstrekkelig å påvise hvor det er kantsoner med gamle trær, men at det ikke nødvendigvis kan kreves avmerking og påvisning av det enkelte tre der det ikke er noen slik plikt etter Levende Skog-standarden.

Nemnda nevner at det basert på denne konklusjonen motsetningsvis kan slutes at skogeier etter miljøinformasjonsloven ikke har plikt til å ha informasjon om livsløpstrær ut over det som skogeier har plikt til å la stå etter Levende Skog-standarden. En er da utenfor det området som gjelder de ”obligatoriske trærne” som det skal kunne føres kontroll med. Selv om plikten etter standarden er til dels skjønnsmessig, og det kan være vanskelig å fastlegge nøyaktig hvilke plikter skogeier har, kan ikke nemnda se at det er grunnlag for å utvide kunnskapsplikten til å omfatte mer enn det som følger av Levende Skog-standarden på dette området. Å tolke mil. § 9 slik at skogeier har plikt til å ha kunnskap også om øvrige gjenstående livsløpstrær ville dessuten kunne ha som virkning at skogeier unnlater å la det stå igjen flere trær enn det som kreves, noe som ville virke mot lovens formål. I den grad Interessegruppa krever å få informasjon om trær som Glåmdal Tre AS ikke hadde plikt til å la stå igjen, vil et slikt krav med andre ord ikke kunne føre fram.

Etter dette tas klagen til følge.

Vedtak

Med hjemmel i miljøinformasjonsloven § 19 fattes følgende vedtak:

Glåmdal Tre AS plikter innen tretti dager å dokumentere overfor Interessegruppa den geografiske plasseringen av de gjenværende livsløpstrærne etter den aktuelle hogsten som skogeier er forpliktet til å la stå i henhold til Levende Skog-standarden.

Vedtaket er endelig og partene kan ikke klage.

Tvist om rett til miljøinformasjon kan bringes inn for domstolene med klager og innklaget som parter.

13.01.2010

Ragnhild Noer
Leder

Gunnar Bodahl-Johansen

Andreas Pihlstrøm

Mette Nafstad Brynnildsen

Cecilie R-F Skarning